

1. devítiletá škola Stříbro

1945 - 1953

Inventář

Číslo EL NAD: 1026
Evidenční číslo pomůcky: 113

Obsah

Úvod.....	3
I. Vývoj původce archivního souboru.....	3
II. Vývoj a dějiny archivního souboru.....	5
III. Archivní charakteristika archivního souboru.....	5
IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru.....	6
V. Záznam o uspořádání archivního souboru.....	6
Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury.....	7
Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk.....	8
Inventární seznam.....	9

Úvod

I. Vývoj původce archivního souboru

Původci fondu jsou školy fungující ve Stříbře od r. 1945 do roku 1953: Obecná škola, Měšťanská škola, Národní škola, Střední škola, Jednotná devítiletá škola a 1. devítiletá škola.

Obecná škola ve Stříbře byla otevřena 20. června 1945. Vyučování na škole bylo zahájeno 3. září 1945 v budově bývalého německého učitelského ústavu. Řídícím učitelem byl ustanoven Jaroslav Ježek. Školu navštěvovalo celkem 59 dětí, z toho I. třídu 24 žáků a II. třídu 35 žáků. Od 1. prosince 1945 byla škola rozšířena na pětitřídní. Od 1. února 1946 byla při zdejší škole otevřena podpurná třída pro 36 dětí střelínských Čechů, ubytovaných v dětském domově ve Stříbře. Ukončením školního roku 1945/1946 žáci podpurné třídy odešli k rodičům a v příštím školním roce 1946/1947 začali navštěvovat školy ve svém bydlišti. Dne 4. února 1946 byla škola přestěhována do budovy bývalého německého gymnasia. Na základě výnosu Zemské školní rady v Praze ze dne 2. září 1947, č. II/2 – 681 ai 1947 § 12 zák. č. 86 – 1929 Sb. byla na zdejší obecné škole s účinností od 1. září 1947 zřízena pomocná třída s celkovým počtem 15 žáků. Odborným učitelem byl ustanoven Václav Kolář. Dne 27. září 1948 se tato pomocná škola ve Stříbře se dvěma třídami osamostatnila. Pro nedostatek učitelských sil byla otevřena až od 1. října 1948 pod vedením učitelky Zdeny Šikové.

Měšťanská škola ve Stříbře byla obnovena výnosem ministerstva školství a osvěty ze dne 3. října 1945 č. A -116032 -45 – II. Byla organizována jako čtyřtřídní s platností od 3. srpna 1945. Škola byla umístěna v budově bývalého německého učitelského ústavu. Vyučování bylo zahájeno 3. září 1945. Do školy bylo zapsáno celkem 67 dětí. Ředitelem byl ustanoven odborný učitel Jaroslav Štěpán.

Školní obvod byl široký, rozsáhlejší než u bývalé německé měšťanské školy, protože škola ve Stříbře měla žáky i z újezdu měšťanské školy v Kladrubech. Do zdejší školy docházeli i žáci z těchto osad a obcí: Stříbra, Bítova, Butova, Černošina, Čerňovic, Erpužic, Jezerců, Kladrub, Kostelce, Krásného Údolí, Kšic, Lázu, Lažan, Lhoty, Lšelína, Malovic, Mileva, Milíkova, Nynkova, Ostrova, Ostrovců, Ošelína, Otročina, Plezomi, Pozorky, Pytlova, Řebří, Sulislavi, Svinné, Svojšína, Sytna, Těchlovic, Telic, Únehle, Víchova, Vrbic, Vranova a Záchlumí.

Ke konci školního roku 1945/1946 byla měšťanská škola přemístěna z budovy bývalého německého učitelského ústavu, kde bylo zřízeno reálné gymnasium na základě rozhodnutí Ministerstva školství a osvěty v Praze z června 1946, do budovy bývalého německého reálného gymnasia na Masarykově náměstí.

Na základě zákona č. 95/1948 Sb. o základní úpravě jednotného školství (školský zákon) byly obě školy od 1. září 1948 přeměněny. Z obecné školy se stala škola národní s pěti postupnými ročníky, ze školy měšťanské škola střední se čtyřmi postupnými ročníky. Důsledkem tohoto zákona a § 87 se první tři třídy dosavadní měšťanské třídy přeměnily počátkem školního roku 1948/1949 ve střední školu. Čtvrtá třída se přeměnila ve střední školu počátkem školního roku 1949/1950.

Ve školním roce 1948/1949 značně vzrostl počet žáků na měšťanské škole oproti předešlému školnímu roku. Důvodem byl nový školský zákon č. 95/1948 Sb., na jehož základě byly zrušeny první tři třídy gymnasia. Škola měla celkem 9 tříd a jeden JUK (jednoroční učební kurz). Všechny třídy byly smíšené. Poněvadž byly od 1. září 1948 zřízeny

střední školy v Pernarci a Černošíně, byl rozhodnutím zemské školní rady změněn obvod zdejší školy. Do obvodu od 1. září 1948 patřily tyto obce: Stříbro, Milíkov, Svinná, Sytno, Těchlovice, Butov, Vranov, Kladruby, Vrbice, Jezerce, Otročín, Únehle, Kšice, Láz a Záchlumí.

S účinností od 1. září 1951 byla zřízena jednotná škola I. a II. stupně (devítiletka) spojením dosavadní národní a střední školy. Dosavadní Národní škola ve Stříbře měla ve školním roce 1951/1952 5 postupných a 7 pobočných tříd, škola střední 4 postupné a 6 pobočných tříd a sloučením vznikla škola o 9 postupných a 13 pobočných třídách. Jednotná škola I. a II. stupně (devítiletka) byla ve školním roce 1951/1952 umístěna v dosavadních budovách národní a střední školy takto:

V budově dosavadní školy národní byly tyto třídy: I. A, I. C, II. A, III. A, IV. A, V. A, VI. A, VI. B, VII. A, VIII. Ba IX. A, celkem 11 tříd.

V budově dosavadní střední školy byly tyto třídy: I. B, II. B, II. C, III. B, III. C, IV. B, V. B, VI. C, VII. B, VII. C, VIII. A a IX. B, celkem 12 tříd.

Ředitelem sloučené školy byl Vilém Sedmera, dosavadní ředitel střední školy.

Na základě návrhu Okresního národního výboru ve Stříbře – referátu školství se s platností od 16. prosince 1951 jednotná škola I. a II. stupně (devítiletka) rozdělila ve školním roce 1951/1952 na dvě devítileté školy.

První devítiletá škola ve Stříbře měla ve školním roce 1951/1952 celkem 11 tříd a byla umístěna v budově bývalé střední školy ve Stříbře. Ředitelem byl Vilém Sedmera.

Každá z devítiletok měla svůj učitelský sbor. Kabinety se rozdělily tak, aby obě devítiletky měly potřebné pomůcky k výuce. Sdružení rodičů a přátel školy a závodní organizace KSČ byly pro obě školy společné. Učitelský sbor zůstal odborově začleněn rovněž v jediném úseku. Společně obě školy užívaly tyto prostory: pracovnu pro domácí úkoly a školní kuchyni v budově střední školy. Pionýrská organizace byla do konce školního roku 1951 společná. Od 1. ledna 1952 měla každá devítiletka pionýrskou organizaci svou. Družina mládeže byla pro obě školy také společná. Úřední správa obou škol byla rozdělena 16. prosince 1951.

Ve školním roce 1952/1953 byla struktura tříd ve škole následující: I. A, I. B, II. A, III. A, III. B, IV. A, V. A, VI. A, VI. B, VII. A, VII. B, VIII. A, IX. A.

1. a 2. devítiletá škola ve Stříbře zanikly na základě zákona č. 31/1953 Sb., o soustavě výchovy a vzdělávání (školský zákon), kdy vznikla Jedenáctiletá střední škola ve Stříbře.

Ředitelé jednotlivých škol:

Obecná škola:

1. 9. 1945 – 31. 8. 1946	Jaroslav Ježek
1. 9. 1946 – 28. 2. 1948	Josef Šoltys
29. 2. 1948 – 31. 8. 1948	Václav Holub

Měšťanská škola:

1. 9. 1945 – 31. 1. 1946	Václav Kolář
--------------------------	--------------

1. 2. 1947 – 13. 6. 1948	Milan Průcha
14. 6. 1948 – 31. 8. 1948	Václav Dostál
Národní škola:	
1. 9. 1948 – 31. 8. 1951	Jitroslava Fuchsová
Střední škola:	
1. 9. 1948 – 31. 8. 1949	Jaroslav Vaněk
1. 9. 1949 – 31. 8. 1950	Václav Krásný
1. 9. 1950 – 31. 8. 1951	Vilém Sedmera
Jednotná škola I. a II. stupně (devítiletka):	
1. 9. 1951 – 15. 12. 1951	Vilém Sedmera
1. devítiletá škola:	
16. 9. 1951 – 31. 8. 1953	Vilém Sedmera

II. Vývoj a dějiny archivního souboru

Dochované písemnosti 1. devítileté školy ve Stříbře převzal archiv v několika skartačních řízeních. V prvním skartačním řízení dne 15. června 1993 převzal ze Základní školy Stříbro, Mánesově ulici Státní okresní archiv Tachov se sídlem ve Stříbře třídní knihy z let 1945 – 1953 (číslo přírůstku 448). Třídní výkazy z let 1945 – 1953 byly do archivu předány dne 5. června 2001 ze Základní školy Stříbro, Gagarinova ulice (číslo přírůstku 6/2001). V dalším skartačním řízení byla dne 15. června 2004 do archivu předána ze Základní školy Stříbro, Mánesova ulice školní kronika Obecné školy z let 1945 – 1951 (číslo přírůstku 26/2004). Není jasné, kdy a kým byly do archivu předány ostatní dochované písemnosti (školní kronika Měšťanské školy Stříbro z let 1945 – 1950 a zápisy ze závěrečných zkoušek za období 1951 – 1953).

III. Archivní charakteristika archivního souboru

V archivním souboru 1. devítileté školy ve Stříbře jsou uloženy: kronika obecné školy obecné školy (1945 – 1951), kronika měšťanské školy (1945 – 1950), třídní výkazy obecné školy (1945 – 1948), měšťanské školy (1945 – 1948), národní školy (1948 – 1951), střední školy (1948 – 1951), 1. devítileté školy (1951 – 1953) a zápisy o závěrečných zkouškách střední školy (1950 – 1951), 1. devítileté školy (1951 – 1953). Veškeré písemnosti byly vyčleněny z původního souboru Školy Stříbro (NAD 575). Písemnosti předchůdců devítileté školy tj., Obecné, Národní, Měšťanské a Střední školy byly do tohoto archivního souboru začleněny na základě přímé návaznosti Jednotné devítileté školy na tyto předchůdce, protože JDŠ Stříbro vznikla jejich sloučením a 1. devítiletá škola byla nástupkyní JDŠ.

Třídní výkazy byly chronologicky srovnány a zapsány do inventárního seznamu.

Při inventarizaci byly navrženy k vnitřní skartaci (Protokol o vyřazení dokumentů vnitřní skartací čj. SOAO/090-0160/2006 ze dne 8. 3. 2006 schválený SOAP/008-2507/2006 z 16. 11. 2006) neúplné řady třídních knih těchto škol: měšťanské školy (1945 – 1949),

národní školy (IV . A 1949 – 1950), střední školy (I. - IV. třída 1949 – 1951), 1. devítileté školy (1951 – 1953) a 2. devítileté školy (1951 – 1953) o celkovém rozsahu 0,85 bm. Z hlediska badatelského jsou jejich neúplné řady bezvýznamné.

Z archivního souboru Jednotná devítiletá škola Stříbro byla vyčleněna korespondence z let 1948 – 1953 provenienčně náležející do archivního souboru ONV Stříbro o rozsahu 0, 05 bm.

Z původně jednoho souboru JDŠ byly posléze vyčleněny dochované archiválie 2. devítileté školy Stříbro z let 1951-1953, která se osamostatnila 16. prosince 1951, do nově vzniklého archivního souboru 2. devítiletá škola Stříbro (EL NAD 1048).

Fyzický stav souboru je dobrý.

Písemnosti jsou kategorie I. a II.

Veškeré archiválie jsou uloženy ve deseti kartonech.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru

Dochované archiválie školských subjektů fungujících ve Stříbře do roku 1953 velmi dobře ukazují, jakými proměnami procházelo školství v letech 1945 – 1953. Díky kompletnímu dochování třídních výkazů i kronik je možné konkrétně nahlédnout nejen do fungování škol ve Stříbře, ale také na postupné dosídlování tohoto významného okresního města (v případě měšťanské a střední školy i širšího okolí).

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a vyhotovení pomůcky

Archivní soubor uspořádala a pomůcku sestavila Dana Bízová v březnu 2006 ve Státním okresním archivu Tachov.

V Tachově 9. března 2006

Dana Bízová

Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé – ročník 1948

Sbírka zákonů republiky Československé – ročník 1953

Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk

JDŠ – Jednotná devítiletá škola

JUK – Jednoroční učební kurs

ONV – Okresní národní výbor

OŠ – Obecná škola

MěšťŠ – Měšťanská škola

NŠ – Národní škola

SŠ – Střední škola

KSC – Komunistická strana Československa

Inventární seznam

Úřední knihy

1	Kronika Obecné školy	1945 – 1951	K 1
2	Kronika Měšťanské školy	1945 – 1950	K 2
3	Třídní výkaz I. třída OŠ	1945 – 1946	K 3
4	Třídní výkaz II. třída OŠ	1945 – 1946	K 4
5	Třídní výkaz III. třída OŠ	1945 – 1946	K 5
6	Třídní výkaz IV. třída OŠ	1945 – 1946	K 6
7	Třídní výkaz V. třída OŠ	1945 – 1946	K 7
8	Třídní výkaz OŠ (podpurná třída)	1945 – 1946	K 8
9	Třídní výkaz I. A OŠ	1946 – 1947	K 9
10	Třídní výkaz I. B OŠ	1946 – 1947	K 10
11	Třídní výkaz II. třída OŠ	1946 – 1947	K 11
12	Třídní výkaz III. třída OŠ	1946 – 1947	K 12
13	Třídní výkaz IV. třída OŠ	1946 – 1947	K 13
14	Třídní výkaz V. třída OŠ	1946 – 1947	K 14
15	Třídní výkaz I. A OŠ	1947 – 1948	K 15
16	Třídní výkaz I. B OŠ	1947 – 1948	K 16
17	Třídní výkaz II. A OŠ	1947 – 1948	K 17
18	Třídní výkaz II. B OŠ	1947 – 1948	K 18
19	Třídní výkaz III. A OŠ	1947 – 1948	K 19
20	Třídní výkaz III. B OŠ	1947 – 1948	K 20
21	Třídní výkaz IV. třída OŠ	1947 – 1948	K 21
22	Třídní výkaz V. třída OŠ	1947 – 1948	K 22
23	Třídní výkaz II. A MěšťŠ	1945 – 1946	K 23
24	Třídní výkaz II. B MěšťŠ	1945 – 1946	K 24
25	Třídní výkaz II. C MěšťŠ	1945 – 1946	K 25
26	Třídní výkaz III. A MěšťŠ	1945 – 1946	K 26
27	Třídní výkaz III. B MěšťŠ	1945 – 1946	K 27
28	Třídní výkaz IV. A MěšťŠ (původní třída)	1945 – 1946	K 28

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jednotka
29	Třídní výkaz IV. A MěšťŠ (rozdělená třída hoši)	1945 – 1946	K 29
30	Třídní výkaz IV. A MěšťŠ (rozdělená třída děvčata)	1945 – 1946	K 30
31	Třídní výkaz JUK MěšťŠ	1945 – 1946	K 31
32	Třídní výkaz I. A MěšťŠ	1946 – 1947	K 32
33	Třídní výkaz I. B MěšťŠ	1946 – 1947	K 33
34	Třídní výkaz I. C MěšťŠ	1946 – 1947	K 34
35	Třídní výkaz III. A MěšťŠ	1946 – 1947	K 35
36	Třídní výkaz III. B MěšťŠ	1946 – 1947	K 36
37	Třídní výkaz IV. A MěšťŠ	1946 – 1947	K 37
38	Třídní výkaz IV. B MěšťŠ	1946 – 1947	K 38
39	Třídní výkaz IV. B MěšťŠ (od 1. V. 1947 IV. A)	1946 – 1947	K 39
40	Třídní výkaz JUK MěšťŠ	1946 – 1947	K 40
41	Třídní výkaz I. A MěšťŠ	1947 – 1948	K 41
42	Třídní výkaz I. B MěšťŠ	1947 – 1948	K 42
43	Třídní výkaz I. C MěšťŠ	1947 – 1948	K 43
44	Třídní výkaz II. A MěšťŠ	1947 – 1948	K 44
45	Třídní výkaz II. B MěšťŠ	1947 – 1948	K 45
46	Třídní výkaz IV. A MěšťŠ	1947 – 1948	K 46
47	Třídní výkaz IV. B MěšťŠ	1947 – 1948	K 47
48	Třídní výkaz JUK MěšťŠ	1947 – 1948	K 48
49	Třídní výkaz I. A NŠ	1948 – 1949	K 49
50	Třídní výkaz I. B NŠ	1948 – 1949	K 50
51	Třídní výkaz II. A NŠ	1948 – 1949	K 51
52	Třídní výkaz II. B NŠ	1948 – 1949	K 52
53	Třídní výkaz III. A NŠ	1948 – 1949	K 53
54	Třídní výkaz III. B NŠ	1948 – 1949	K 54
55	Třídní výkaz IV. A NŠ	1948 – 1949	K 55
56	Třídní výkaz IV. B NŠ	1948 – 1949	K 56
57	Třídní výkaz V. třída NŠ	1948 – 1949	K 57

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jednotka
58	Třídní výkaz I. A NŠ	1949 – 1950	K 58
59	Třídní výkaz I. B NŠ	1949 – 1950	K 59
60	Třídní výkaz I. C NŠ	1949 – 1950	K 60
61	Třídní výkaz II. A NŠ	1949 – 1950	K 61
62	Třídní výkaz II. B NŠ	1949 – 1950	K 62
63	Třídní výkaz III. A NŠ	1949 – 1950	K 63
64	Třídní výkaz III. B NŠ	1949 – 1950	K 64
65	Třídní výkaz IV. A NŠ	1949 – 1950	K 65
66	Třídní výkaz IV. B NŠ	1949 – 1950	K 66
67	Třídní výkaz V. A NŠ	1949 – 1950	K 67
68	Třídní výkaz V. B NŠ	1949 – 1950	K 68
69	Třídní výkaz I. A NŠ	1950 – 1951	K 69
70	Třídní výkaz I. B NŠ	1950 – 1951	K 70
71	Třídní výkaz I. C NŠ	1950 – 1951	K 71
72	Třídní výkaz II. A NŠ	1950 – 1951	K 72
73	Třídní výkaz II. B. NŠ	1950 – 1951	K 73
74	Třídní výkaz III. A NŠ	1950 – 1951	K 74
75	Třídní výkaz III. B NŠ	1950 – 1951	K 75
76	Třídní výkaz IV. A NŠ	1950 – 1951	K 76
77	Třídní výkaz IV. B NŠ	1950 – 1951	K 77
78	Třídní výkaz V. A NŠ	1950 – 1951	K 78
79	Třídní výkaz V. B NŠ	1950 – 1951	K 79
80	Třídní výkaz I. A SŠ	1948 – 1949	K 80
81	Třídní výkaz I. B SŠ	1948 – 1949	K 81
82	Třídní výkaz I. C SŠ	1948 – 1949	K 82
83	Třídní výkaz II. A SŠ	1948 – 1949	K 83
84	Třídní výkaz II. B SŠ	1948 – 1949	K 84
85	Třídní výkaz II. C SŠ	1948 – 1949	K 85
86	Třídní výkaz III. A SŠ	1948 – 1949	K 86

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jednotka
87	Třídní výkaz III. B SŠ	1948 – 1949	K 87
88	Třídní výkaz JUK SŠ	1948 – 1949	K 88
89	Třídní výkaz I. A SŠ	1949 – 1950	K 89
90	Třídní výkaz I. B SŠ	1949 – 1950	K 90
91	Třídní výkaz I. C SŠ	1949 – 1950	K 91
92	Třídní výkaz II. A SŠ	1949 – 1950	K 92
93	Třídní výkaz II. B SŠ	1949 – 1950	K 93
94	Třídní výkaz II. C SŠ	1949 – 1950	K 94
95	Třídní výkaz III. A SŠ	1949 – 1950	K 95
96	Třídní výkaz III. B SŠ	1949 – 1950	K 96
97	Třídní výkaz IV. A SŠ	1949 – 1950	K 97
98	Třídní výkaz IV. B SŠ	1949 – 1950	K 98
99	Třídní výkaz I. A SŠ	1950 – 1951	K 99
100	Třídní výkaz I. B SŠ	1950 – 1951	K 100
101	Třídní výkaz I. C SŠ	1950 – 1951	K 101
102	Třídní výkaz II. A SŠ	1950 -1951	K 102
103	Třídní výkaz II. B SŠ	1950 – 1951	K 103
104	Třídní výkaz II. C SŠ	1950 – 1951	K 104
105	Třídní výkaz III. A SŠ	1950 – 1951	K 105
106	Třídní výkaz III. B SŠ	1950 – 1951	K 106
107	Třídní výkaz IV. A SŠ	1950 – 1951	K 107
108	Třídní výkaz IV. B SŠ	1950 – 1951	K 108
109	Třídní výkaz I. A	1951 – 1952	K 109
110	Třídní výkaz I. C	1951 – 1952	K 110
111	Třídní výkaz II. A	1951 – 1952	K 111
112	Třídní výkaz III. A	1951 - 1952	K 112
113	Třídní výkaz IV. A	1951 – 1952	K 113
114	Třídní výkaz V. A	1951 – 1952	K 114
115	Třídní výkaz VI. A	1951 – 1952	K 115

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jednotka
116	Třídní výkaz VI. B	1951 – 1952	K 116
117	Třídní výkaz VII. A	1951 – 1952	K 117
118	Třídní výkaz VIII. B	1951 – 1952	K 118
119	Třídní výkaz IX. A	1951 – 1952	K 119
120	Třídní výkaz I. A	1952 – 1953	K 120
121	Třídní výkaz I. B	1952 – 1953	K 121
122	Třídní výkaz II. A	1952 – 1953	K 122
123	Třídní výkaz III. A	1952 – 1953	K 123
124	Třídní výkaz III. B	1952 – 1953	K 124
125	Třídní výkaz IV. A	1952 – 1953	K 125
126	Třídní výkaz V. A	1952 – 1953	K 126
127	Třídní výkaz VI. A	1952 – 1953	K 127
128	Třídní výkaz VI. B	1952 – 1953	K 128
129	Třídní výkaz VII. A	1952 – 1953	K 129
130	Třídní výkaz VII. B	1952 – 1953	K 130
131	Třídní výkaz VIII. A	1952 – 1953	K 131
132	Třídní výkaz IX. A	1952 – 1953	K 132

Spisový materiál

2) Spisy

133	Zápisy o závěrečných zkouškách IV. A SŠ	1951	N 1
	Zápisy o závěrečných zkouškách IV. B SŠ	1951	N 1
	Zápisy o závěrečných zkouškách IX. třídy	1952	N 1
	Zápisy o závěrečných zkouškách VIII. třída	1953	N 1
	Zápisy o závěrečných zkouškách IX. třída	1953	N 1

Název archivu:	Státní okresní archiv Tachov
Název archivní pomůcky (archivního souboru):	1. devítiletá škola Stříbro
Značka archivního souboru:	1. DŠ Stříbro
Časový rozsah:	1945 - 1953
Počet evidenčních jednotek:	133 (132 úředních knih, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	133
Rozsah bm:	1,30 (1,25 úřední knihy, 0,05 spisy)
Stav ke dni:	9. 3. 2006
Archivní soubor zpracoval(a):	Dana Bízová
Pomůcku sestavil(a):	Dana Bízová
Počet stran:	15
Počet exemplářů:	6
Pomůcku schválila:	PhDr. Markéta Novotná